

PARTER

Klagande

1. Henrik Andersson
Idrottsgatan 7
262 63 Ängelholm

2. Torsten Andersson
Idrottsgatan 23
262 63 Ängelholm

3. Mikael Asp
Idrottsgatan 8
262 63 Ängelholm

4. Kenth Bengtsson
Rönneholmsgatan 25
262 63 Ängelholm

5. Fredrik Bergstrand
Idrottsgatan 21
262 63 Ängelholm

6. Andreas Blomdahl
Havsbadsvägen 33
262 63 Ängelholm

7. Johan Broman
Danielslundsgatan 3
262 33 Ängelholm

8. Sheldene Broman
Danielslundsgatan 3
262 33 Ängelholm

9. Elisabet Ekström Ordal
Danielslundsgatan 60
262 62 Ängelholm

10. Tommy Fasth
Havsbadsvägen 31
262 63 Ängelholm

11. Mariann Frick
Garvaregatan 15
262 63 Ängelholm

12. Ola Frick
Garvaregatan 15
262 63 Ängelholm

13. Ann-Christin Fält
Garvaregatan 11
262 63 Ängelholm

14. Egil Fält
Garvaregatan 11
262 63 Ängelholm

15. Föreningen Rädda Pyttébroområdet - Värna Ängelholms Oaser,
c/o Karin Stenholm
Idrottsgatan 6
262 63 Ängelholm

16. Anita Gundersen
Havsbadsvägen 31
262 63 Ängelholm

17. Marjan Huiskes
Storgatan 98 A Lgh 1202
262 33 Ängelholm

18. Ulf Inger
Garvaregatan 12
262 63 Ängelholm

19. Anders Jansson
Lage Posses Gata 9
262 63 Ängelholm

20. Per Johansson
Idrottsgatan 6
262 63 Ängelholm

21. Magnus Jurvin
Danielslundsgatan 5
262 33 Ängelholm
22. Lars Karlsson
Östergatan 77 B Lgh 1003
262 33 Ängelholm
23. Carl-Johan Kreuger
Danielslundsgatan 2
262 33 Ängelholm
24. Charlott Kreuger
Danielslundsgatan 2
262 33 Ängelholm
25. Anders Kronfelt
Abingatan 7
262 63 Ängelholm
26. Eva Kuramoto
Danielslundsgatan 4
262 33 Ängelholm
27. Kazuaki Kuramoto
Danielslundsgatan 4
262 33 Ängelholm
28. Elisabeth Lagergren
Lage Posses Gata 14
262 63 Ängelholm
29. Fredrik Lagergren
Lage Posses Gata 14
262 63 Ängelholm
30. Britt Laurell
Idrottsgatan 23
262 63 Ängelholm
31. Bo Magnusson
Polisgatan 1 Lgh 1101
262 33 Ängelholm
32. Els-Mari Magnusson
Polisgatan 1 Lgh 1101
262 33 Ängelholm

33. Göran Nilsson
Idrottsgatan 4
262 63 Ängelholm

34. Kjell-Arne Nilsson
Pannågatan 4
262 63 Ängelholm

35. Camilla Persson
Idrottsgatan 4
262 63 Ängelholm

36. Sofi Persson
Idrottsgatan 21
262 63 Ängelholm

37. Gun Pettersson
Polisgatan 7 Lgh 1002
262 33 Ängelholm

38. Krister Schyllert
Storgatan 91
262 33 Ängelholm

39. Marie-Louise Schyllert
Storgatan 91
262 33 Ängelholm

40. Martin Schyllert
Storgatan 91
262 33 Ängelholm

41. Bitte Sjöstrand
Rönneholmsgatan 25
262 63 Ängelholm

42. Jonathan Stahl
Garvaregatan 14
262 63 Ängelholm

43. Catrine Stahl Ingerup
Garvaregatan 14
262 63 Ängelholm

44. Karin Stenholm
Idrottsgatan 6
262 63 Ängelholm

45. Kristin Ståhl
Idrottsgatan 8
262 63 Ängelholm

46. Svenska byggnadsvårdsföreningen,
Eastmansvägen 35
113 82 Stockholm

47. Björn Tommy Svensson
Polisgatan 5 Lgh 1202
262 33 Ängelholm

48. Bengt-Erik Sävström
Västra Kyrkogatan 16 A Lgh 1001
262 32 Ängelholm

49. Camilla Wagner
Storgatan 98 D Lgh 1302
262 33 Ängelholm

50. Caroline Wersäll Jurvin
Danielslundsgatan 5
262 33 Ängelholm

Motpart
Ängelholms kommun
262 80 Ängelholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Ängelholms kommuns beslut den 20 juni 2022 i ärende nr KS 2019/464

SAKEN

Detaljplan för Ängelholm 3:28 m.fl. (Centrum-Nybroområdet), Ängelholms kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår begäran om syn.

Mark- och miljödomstolen bifaller överklagandena och upphäver det överklagade beslutet.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Ängelholms kommun (kommunen) har genom det överklagade beslutet antagit en ny detaljplan för fastigheten Ängelholm 3:28 med flera. Syftet har i beslutet angetts vara att pröva möjligheten att uppföra en ny väg för att koppla nuvarande Klippanvägen med Havsbadsvägen och den nya Järnvägsgatan. Detaljplanen ska också möjliggöra gång- och cykeltrafik på samma sträcka. Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande. Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) beslutade den 12 juli 2022 att inte överpröva detaljplanen.

YRKANDEN M.M.

Henrik Andersson, Torsten Andersson, Mikael Asp, Kenth Bengtsson, Fredrik Bergstrand, Andreas Blomdahl, Johan Broman, Sheldene Broman, Elisabet Ekström Ordal, Tommy Fasth, Mariann Frick, Ola Frick, Ann-Christin Fält, Egil Fält, Föreningen Rädda Pyttebroområdet - Värna Ängelholms Oaser, Anita Gundersen, Marjan Huiskes, Ulf Inger, Anders Jansson, Per Johansson, Magnus Jurvin, Lars Karlsson, Carl-Johan Kreuger, Charlott Kreuger, Anders Kronfelt, Eva Kuramoto, Kazuaki Kuramoto, Elisabeth Lagergren, Fredrik Lagergren, Britt Laurell, Bo Magnusson, Els-Mari Magnusson, Göran Nilsson, Kjell-Arne Nilsson, Camilla Persson, Sofi Persson, Gun Pettersson Krister Schyllert, Marie-Louise Schyllert, Martin Schyllert, Bitte Sjöstrand, Jonathan Stahl, Catrine Stahl Ingerup, Karin Stenholm, Kristin Ståhl, Svenska byggnadsvårdsföreningen, Björn Tommy Svensson, Bengt-Erik Sävström, Camilla Wagner och Caroline Wersäll Jurvin (**klagandena**) har överklagat Ängelholms kommuns (kommunen) beslut att anta detaljplan för Ängelholm 3:28 m.fl. (centrum-Nybroområdet) och har yrkat att kommunens beslut upphävs. I andra hand har några klaganden yrkat att ärendet återförvisas till kommunen för ny handläggning. Några klaganden har även yrkat att detaljplanen ska ha en annan utformning.

Eva Kuramoto och Kazuaki Kuramoto har yrkat att mark- och miljödomstolen ska företa syn på platsen.

Klagandena har till stöd för sina respektive överklaganden sammanfattningsvis anfört vad som redovisas nedan.

Allmänna synpunkter

Buller

Bullerutredningen som tagits fram överensstämmer inte med plankartan avseende höjderna på bullerskydden. Bullerskydden som angetts på plankartan är 2 eller 2,5 meter höga medan de som framgår i utredningen är 2,5 eller 3 meter höga över anslutande marknivå. Det finns ingen bestämd höjd för den anslutande marknivån, vilket gör att skillnaderna i höjd kan bli ännu större då det finns slänter och stödmurar vid sidorna av körbanan. Det framgår inte heller om bullerskydden ska placeras närmast körbanan eller i fastighetsgränsen. Det innebär att bullerskyddet kommer att bli sämre än vad som framgår av utredningen. Det finns ingen utredning om vilken bullerpåverkan de närliggande fastigheterna kommer uppleva med de lägre bullerskydden.

Vissa bullerskärmar har placerats högre och närmare korsningar än vad som är tillåtet ur trafiksäkerhetssynpunkt. Det framgår inte vilka bullerskyddande effekter tillåtna skärmar ska ha. Det framgår inte heller om bullerutredningen tagit hänsyn till att högre buller sannolikt kommer att uppkomma från en stålbros än från en vanlig gata. Utredningen har inte heller tagit hänsyn till påverkan från säsongsbaserad trafik, exempelvis ökad belastning på grund av sommargäster eller bilar med vinterdäck. Utredningen har inte heller tagit hänsyn till exempelvis hur bullret påverkas av farthinder eller ifrån acceleration vid en rondell. Utredningen borde utgå ifrån den mest intensiva tiden och inte ifrån ett konstant flöde under en 24-timmarsperiod.

Utredningen utgår ifrån en hastighet om 40 km/tim vilket långt ifrån alla förare kommer att hålla. Hastighetsbegränsningarna framgår inte av planbestämmelser. En högre hastighet leder till ökat buller och då stämmer inte utredningen. Det är inte

realistiskt att utgå ifrån 40 km/tim när genomsnittshastigheten kommer att vara högre.

Utgångspunkten enligt infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53) är att bullernivåer inte bör överskridas utomhus vid nybyggnation. I undantagsfall när det inte går att uppnå värdena utomhus får man istället lösa det så att värdena innehålls inomhus. Planen har inte försökt klara av riktvärdena utomhus utan har direkt övergått till att föreslå fasadnära åtgärder. Kommunen har inte redovisat hur de fasadnära åtgärderna ska genomföras. De fasadnära åtgärderna bör genomföras innan detaljplanen genomförs för att inte fastighetsägarna ska drabbas av buller under vägarbetet. Utredningen om vilka fasadnära åtgärder som ska vidtas är bristfälligt och utgår bland annat från Google Maps, där vissa hus inte ens finns med. Kommunen borde kontakta berörda fastighetsägare och utreda vilka åtgärder som behöver genomföras. Det är inte visat att bulleråtgärderna överhuvudtaget går att genomföra med beaktande av de kulturvärden som finns på omkringliggande fastigheter.

Riktvärdena för förskolan borde vara nybyggnadsvärden och dagvärden istället för 24-timmarsvärden. Riktvärdet bör vara 50 dBA istället för 55 dBA. Barnen kommer att drabbas av skadligt buller.

Bullerkartorna i utredningen gäller för två meters höjd och inga studier har gjorts för högre hus som kommer att drabbas. Bullerutredningen tar inte heller med hur fastigheter utanför planområdet kommer att påverkas av detaljplanen. Det finns ingen utredning om bullret under byggnadsprocessen. Det finns inte några förslag för att minska bullret i naturområdet. Bullret kommer att skada naturvärden i området.

Vibrationer

Det saknas utredning om vibrationer som kommer att uppstå vid byggandet av vägen och på grund av den ökade trafiken. Det går därför inte att bedöma hur den

kommer att påverka den omkringliggande bebyggelsen. Det gäller särskilt båtskjulen och de äldre husen i området.

Trafik m.m.

Den planerade vägen är inte lämplig ur trafiksäkerhetssynpunkt då flertalet fastigheter kommer behöva inrätta farliga utfarter. Detaljplanen har inte löst problem som kan uppstå för Palettvägens utfart till Reningsverksvägen eller Havsbadsvägen. Garvaregatan är för smal för att klara av den ökade trafiken.

Den nuvarande cykelvägen används i hög grad av skolbarn vilket kommer leda till en ökad fara för dem att ta sig till skolan. För att minska påverkan på naturvärden har det angetts att en 200 meter lång sträcka ska ha ”få eller inga lampor”. Det innebär att den sträckan kommer att bli trafikfarlig.

Istället för den nu planerade vägen borde en ringväg runt staden byggas för att avlasta stadstrafiken och bevara naturvärden m.m. Ett annat alternativ är en led väster om staden från norr till söder. Planen leder bara till att trafiken dirigeras om centralt och till ytterligare onödig interntrafik i staden, vilket riskerar att leda till trafikstockningar. Planen skapar nya problem som inte finns idag. Det finns ingen utredning som säger att trafiksituationen är så problematisk att en ny väg behövs och trafiksituationen är inte sådan att det finns ett behov av en ny väg genom staden. Bedömningen grundar sig på en upplevelse som inte stämmer. Situationen skulle kunna lösas genom andra åtgärder. Det är omodernt att lösa kapacitetsproblem genom att bygga ut vägarna, vilket bara leder till ökad trafik. Detaljplanen och övriga detaljplaner som kommunen arbetar med syftar till att flytta trafikbuller in i lugna villaområden för att maximera kommunens vinst på medborgarnas bekostnad.

Kommunen har i sitt yttrande tillfört ärendet ny information och anger att man planerar för att stänga ner den nuvarande vägen. Det kommer leda till ytterligare trafik på den planerade vägen vilket kommer skapa en större påverkan än vad utredningarna visar.

Kulturvärden och stadsbild

Pyttebron och byggnaderna vid Danielslundsparken har så stora kulturvärden att det skulle strida mot PBL att riva bron och att inrätta fasadåtgärder på husen. Det skulle även påverka stadsbilden markant då Pyttebron är unik och ett landmärke i staden. Miljön runt Danielslundsparken har stora kulturvärden och de fasadnära åtgärderna som är nödvändiga för att klara av bullerskyddsnivån på fastigheterna skulle innebära att kulturvärdena förstördes. Regionmuseet har bedömt att det skulle vara väl motiverat att byggnadsminnesförklara Pyttebron bl.a. eftersom den vittnar om stadens historia. En ny bro kan inte ersätta Pyttebrons kulturvärden. Även om det inte funnits skäl att byggnadsminnesförklara bron så innebär inte det att den saknar stora kulturvärden. Det framgår inte av planbestämmelser att de gamla brofästena ska bevaras så det finns ingen garanti för att det kommer att ske. Planbeskrivningen saknar djupare analys av konsekvenser för kulturmiljön. Det har inte gjorts någon antikvarisk undersökning, vilket är en brist i underlaget.

Bullerskydden, oavsett höjd, kommer att förstöra stadsbilden. Kommunen har inte redovisat någon avvägning av hur värdena kommer balanseras mot bullerskyddet. Även stora träd som kommer att behöva fällas kommer att påverka stadsbilden. Planen uppfyller inte kraven enligt 2 kap. 3 och 6 §§ PBL.

Föreningen Rädda Pyttebroområdet - Värna Ängelholms oaser har inkommit med sammanställning över kulturmiljön vid Pyttebron och Danielslundsparken.

Naturvärden

Inventeringarna av naturvärdena är bristfälliga och de rekommendationer som getts efter inventeringarna har inte följts i planen. Konsekvenserna av att förstöra områden som pekats ut som innehållande stora naturvärden har inte utretts och de kan innehålla utrotningshotade arter. Det område (NO01) som pekats ut som innehållandes stora naturvärden kommer att förstöras då spontning kommer att ske i området. Det finns ingen utredning om vilka konsekvenser spontningen kommer att få för naturvärdena. Även ett annat område (NO03) har påtagliga naturvärden som

kommer att förstöras om planen genomförs. Planen kommer minska den biologiska mångfalden i området. Vid andra vägbyggen har kommunens arbete inneburit att större ytor av grönområden än planerat tagits bort, vilket riskerar att ske även här.

Kommunen har inte beaktat fridlysningsreglerna och skyddet för fåglar enligt artskyddsförordningen och fågeldirektivet. Exempelvis har kungsfiskare och grönfink som är starkt hotade arter påträffats och kommer att skadas om planen genomförs.

Alla fladdermusarter har ett generellt skydd genom exempelvis artskyddsförordningen. Planen kommer att innebära att man hugger ner träd inom fladdermössens jakt- och parningsområde. Planen innebär en minskning av deras tillgång till föda. Man kommer även att skada fladdermössen genom ljud- och ljusföroreningar. Det saknas tillräcklig utredning om hur mycket fladdermössen kommer att påverkas av planen. Skadorna som fladdermössen drabbas av kan inte kompenseras för med åtgärder på andra sidan ån. De åtgärder som kommunen angett att man ska vidta för att skydda fladdermössen finns inte redovisade som planbestämmelser, så det finns inga garantier för att de kommer att genomföras. Fladdermössen riskerar även att skadas ännu mer under byggprocessen än efter genomförd byggnation.

Kommunens groddjursinventering är bristfällig. Exempelvis har en åkergroda, som är skyddad enligt artskyddsförordningen, påträffats inom planområdet. Trots det har kommunen inte gjort någon ordentlig inventering utan man har endast varit ute en dag och tittat efter groddjuren. Det är inte tillräckligt att endast vara ute en dag och enbart titta utan man måste genomföra mer omfattande inventering. Det stämmer inte heller att planområdet inte är fortplantningsområde för groddjur. Groddjuren rör sig idag mellan trädgårdar och grönområden vid ån och deras väg kommer nu att gå över en bilväg.

Förslaget kommer att förstöra livsmiljöer för ytterligare skyddade arter så som snok, utter, mollusker, mossor m.m. varav flera arter är rödlistade. De skyddsåtgärder som

föreslagits är inte tillräckliga för att säkerställa att de skyddsvärda arterna får tillräckligt skydd. Hundratals skyddsvärda träd som har stora naturvärden kommer att påverkas och i många fall även vara tvungna att fällas. Påverkan är större än redovisad då byggnationen exempelvis kommer att skada trädens rotsystem vid schaktning. Särskilt kommer minst ett jätteträd och ett hålträd med stora naturvärden att behöva fällas. Nyplantering kan inte ersätta naturvärdena som de gamla träden har.

Avverkning av särskilt skyddsvärda träd kräver samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, MB, vilket inte heller hållits. Det rör sig här om ett antal särskilt skyddsvärda träd som måste avverkas.

Brister i miljökonsekvensbeskrivning

De geotekniska förutsättningarna för planen har inte studerats tillräckligt. Det finns inte någon utredning om marken där leden ska gå kommer att klara av belastningen från tung trafik. Förutsättningarna är inte heller tillräckligt studerade mellan båtplatsen och reningsverksgatan. Marken är inte tillräckligt stabil för att klara av tyngden från vägen. Det finns inte heller någon undersökning av marken på den östra sidan av ån och inte utredning om den klarar av belastningen.

Det finns inte någon analys i miljökonsekvensbeskrivningen av hur planen påverkar klimatet. Planen borde prövas mot klimatlagen (2017:720). Att bygga ut nya bilvägar för att avlasta befintliga vägar leder till ökad trafik, vilket inte är hållbart när vi behöver minska bilkörning för att uppfylla klimatmålen. Det finns inte heller någon utredning om koldioxidutsläpp till följd av genomförandet av detaljplanen.

Detaljplanen strider mot översiktsplanen då detaljplanen innebär att en trafikled byggs genom ett område som angetts som grönområde i översiktsplanen. Trafiken kommer att innebära att invånare håller sig ifrån det grönområde som blir kvar vilket strider mot översiktsplanens mål. Detaljplanen strider även mot översiktsplanen då den anger att trafik ska styras till gator som är väl anpassade för att

hantera trafikmängden, inte genom att bygga nya vägar. Det innebär att detaljplanen inte kungjorts på ett korrekt sätt enligt PBL.

Planen skadar riksintressena för naturvård och friluftsliv. Bilvägen kommer att verka avskräckande för de som vill utnyttja området för friluftsliv på grund av den nya närheten till biltrafik. Bullret kommer att leda till att människor avhåller sig från att nyttja området för rekreation och friluftsliv. Vägen kommer inte bara att påverka Pytteområdet utan även andra omkringliggande områden som är populära för friluftsliv. Planen går inte ihop med projektet Naturturism och Destination Rönneå. Planen kommer att motverka kommunens möjligheter att uppfylla flera av Sveriges miljömål som exempelvis generationsmålet och etappmålet. Planen kommer även motverka målet med god bebyggd miljö tvärt emot vad kommunen anfört.

Detaljplanen tar inte hänsyn till barnperspektivet och det finns inte någon barnkonsekvensanalys. Planen innebär risker för barn att ta sig till skolan och man har dragit leden intill en förskola och plats där scoutverksamhet bedrivs. Planen strider mot barnkonventionen.

Det saknas skäl att upphäva strandskyddet och byggandet av en ny väg är inte ett angeläget allmänt intresse. Byggandet av vägen kommer att innebära att allmänheten avhåller sig från strandområdet och är inte förenligt med strandskyddets syfte. För att få upphäva strandskyddet krävs att åtgärden inte kan genomföras utanför området. Stor restriktivitet ska gälla för områden som är tillgängliga för allmänheten och som är värdefulla för djur- och växtliv. Behovet kan tillgodoses utanför strandskyddsområdet. Det har inte heller studerats andra sätt att tillgodose det påstådda behovet. Att det är ekonomiskt mer fördelaktigt att tillgodose behovet i strandskyddsområde är inte skäl att bevilja dispens. Även länsstyrelsen har tidigare varit emot att strandskyddet upphävs.

För att genomföra planen krävs strandskyddsdispens och vattendom för bl.a. spontning och det är därför inte säkert att den kan genomföras och planen fungerar inte självständigt.

Formella fel

Kommunen har inte kungjort planförslaget på kommunens digitala anslagstavla, vilket är ett krav vid utökat planförfarande och nödvändigt för en rättssäker planprocess. Kommunen har inte heller anslagit underrättelse om granskningsutlåtande på den digitala anslagstavlan. Lagen föreskriver att kommunen ska anslå handlingarna på anslagstavlan, vilket innebär att det inte finns godtagbara skäl att inte göra det. Kommunen borde även angett vid kungörelse m.m. att detaljplanen strider mot översiktsplanen. Det har även varit svårt att lämna in överklaganden av kommunens beslut. Eftersom detaljplanen strider mot översiktsplanen har den inte kungjorts korrekt. Efter att kommunfullmäktige beslutat om återremittering för kompletterande utredning behandlades ärendet återigen av kommunstyrelsen som då fick tillgång till handlingarna precis innan mötet då frågan behandlades. Beslutet att anta detaljplanen strider mot den folkomröstning som genomförts. Kommunen har inte beaktat eller bemött yttranden som framförts under samråd och granskning.

Detaljplanen strider mot de planer som kommunen tagit fram rörande hållbarhet. Att riva Pyttebron och lägga resurser på ny bro och väg uppfyller inte kommunens mål med en cirkulär ekonomi.

Övrigt

Det saknas tillräcklig utredning av konsekvenserna för luftkvaliteten om planen genomförs. Inga mätningar har gjorts sedan 2017. Miljökonsekvensbeskrivningen är partisk då de som genomfört den fått betalt av kommunen. Illustrationerna av hur platsen kommer att se ut efter att planen är genomförd är förskönade och missvisande. Plankartan uppfyller inte PBL:s tydlighetskrav. Överlag är planen sämre än nollalternativet. Den ekonomiska beräkningen av projektet är felaktig, bristfällig och oklar.

Enskilda synpunkter

Karin Stenholm och Per Johansson (Tallen 6) har anfört att de kommer att drabbas av oacceptabla bullerstörningar.

Johan Broman och Sheldane Broman (Kråkan 2) har anfört att de bor intill den planerade vägen i ett gammalt hus med stora kulturvärden och som inte är ljudisolerat. De borde därför ha rätt till fasadnära åtgärder och utredningen borde innehålla bedömning av hur deras utemiljö påverkas. De kommer att drabbas av ökat buller som kommer att överstiga gränsvärden, vibrationer, ljus- och ljudföroreningar, insyn m.m. om planen genomförs.

Marie-Louise Schyllert och Krister Schyllert (Domherren 11) har anfört att deras fastighet borde omfattats av bullerutredningen, att de kommer att drabbas av ökat buller, ljusföroreningar och vibrationer vilket riskerar att skapa sprickbildningar på deras fastighet.

Kristin Ståhl och Mikael Asp (Tallen 5) har anfört att de kommer att drabbas av ökat buller och ökade avgaser.

Tommy Fasth och Anita Gundersen (Asken 6) har anfört att de är oroliga för utfarten från sin tomt mot gatan och de konsekvenser planen får för deras fastighet. De anser även att bullerskyddet vid deras fastighet ska ha den höjd som anges i planförslaget vilket alltså är 2,5 – 3 meter.

Jonathan Stahl och Catrine Stahl Ingerup (Alen 3) har anfört att deras tomt är klassad som kulturmiljö 1 och huset som kulturmiljö 2 och att det kommer att påverkas starkt negativt av ökat trafikflöde. Kulturvärdena innebär att fasadnära åtgärder inte kommer att kunna genomföras. Fastigheten kommer också att drabbas av väsentligt trafikbuller och få en farligare utfart.

Else-Mari Magnusson (Steglitsen 1) har anfört att hon kommer att drabbas av avsevärt ökat trafikbuller och luftföroreningar om planen genomförs. Utfarten från

fastigheten kommer att försvåras och närheten till grönområde kommer att försvinna.

Bitte Sjöstrand och Kenth Bengtsson (Granen 5) har anfört att deras fastighet kommer att klämmas in mellan två trafikerade vägar.

Marianne Frick och Ola Frick (Kastanjen 4) har anfört att de kommer att drabbas av ökat trafikbuller, luftföroreningar, vibrationer samt värdeminskning på fastigheten.

Ann-Christin Fält och Egil Fält (Kastanjen 2) har anfört att deras tomt är klassad som kulturmiljö 1 och huset som kulturmiljö 2 och att det kommer att påverkas starkt negativt av ökat trafikflöde. Kulturvärdena innebär att fasadnära åtgärder inte kommer att kunna genomföras. Fastigheten kommer att drabbas av väsentligt trafikbuller och få en farligare utfart.

Gun Pettersson (Blåhaken 1) har anfört att hon kommer att drabbas av ökad trafik, buller och avgasutsläpp.

Sofi Persson och Fredrik Bergstrand (Aspen 2) har anfört att de kommer att drabbas av ökad trafik och att deras barn kommer drabbas av ökat buller på sin förskola.

Ulf Inger (Alen 2) har anfört att hans tomt är klassad som kulturmiljö 1 och huset som kulturmiljö 2 och att det kommer att påverkas starkt negativt av ökat trafikflöde. Kulturvärdena innebär att fasadnära åtgärder inte kommer att kunna genomföras och inte heller bullerskärmar i fastighetsgränsen. Fastigheten kommer att drabbas av väsentligt trafikbuller och få en farligare utfart.

Anders Kronfelt (Aspen 7) har anfört att han kommer att drabbas av ökad trafik och buller.

Camilla Persson och Göran Nilsson (Tallen 7) har anfört att de inte kommer att kunna nyttja sin trädgård på grund av ökat buller och avgaser från trafiken. Deras

hus är gammalt och är inte byggt för att klara av buller och vibrationer som det kommer att drabbas av.

Carl-Johan Kreuger och Charlott Kreuger (Domherren 12) har anfört att de kommer att drabbas av väsentlig ökning av buller. Deras fastighet är över 115 år gammal och har ett stort kulturhistoriskt värde (byggnaden klass 2 och miljön klass 1) och är inte byggd med ljudisolerande material. Exempelvis är fönsterglasen handblåsta från tiden då huset uppfördes. Det går inte att bibehålla kulturvärdena om bulleråtgärder vidtas och det har inte utretts vilka åtgärder som är möjliga att genomföra. De riskerar även att drabbas av vibrationer, vilket skapar risk för sprickbildning m.m., samt luft- och ljusföroreningar.

Anders Blomdahl (Asken 5) har anfört att han kommer att drabbas av avsevärt ökade bullernivåer. Han berörs även då detaljplanen är en av flera som går längs spårvägen ner till järnvägsstationen.

Marjan Huiskes (Toffelmakaren 8) har anfört att hon kommer drabbas av damm och buller under byggnadsprocessen och av avgaser och buller när planen är genomförd.

Elisabet Ekström Ordal har anfört att hon äger båtskjul som riskerar att gå sönder av vibrationerna från den nya vägen.

Anders Jansson (Asken 7) har anfört att han kommer att drabbas av avsevärt ökade bullernivåer. Han berörs även då detaljplanen är en av flera planer som går längs spårvägen ner till järnvägsstationen.

Kjell-Arne Nilsson (Pannån 6) har anfört att han kommer att drabbas av ökad trafik.

Magnus Jurvin och Caroline Wersäll Jurvin (Kråkan 3) har anfört att de kommer att drabbas av ökad trafik utanför deras fastighet och av ökat buller.

Fredrik Lagergren och Elizabeth Lagergren (Lönner 7) har anfört att in- och utfarten till deras fastighet kommer att förändras.

Kommunen har motsatt sig att beslutet ändras och har i huvudsak anfört följande.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en förlängning av Klippanvägen och att skapa nya transportmöjligheter till havet och järnvägsstationen och därmed minska trafiken genom stadskärnan. Utredningarna av planens konsekvenser har gjorts på lämpligt och föreskrivet sätt.

Buller

Målet med bullerarbetet har varit att samtliga bostadsfastigheter ska klara riktvärden vid fasad men det har visat sig vara omöjligt att uppfylla utmed hela planen. Det har även gjorts noggranna avvägningar mellan bullerskydd och påverkan på stadsbilden. I bullerutredningen har även redovisats vilka fasadnära åtgärder som föreslås. Bullret i området är idag litet och kommer att öka. Kommunen har gjort de utredningar och regleringar som krävs för att inte riskera människors hälsa och välmående tillsammans med länsstyrelsen.

Ändringen av plankartans reglering av två meters bullerplank i anslutning till Havsbadsvägen och Järnvägsgatan jämfört med tre meter från bullerutredningen är medveten för att minska påverkan på stadsbilden. Bullerskydden har lyfts fram som de största orsakerna till stadsbildspåverkan. Bullerskydden har bedömts utifrån trafiksäkerhet och uppfyller kraven för god trafikmiljö. Genomförandet av bullerskyddsåtgärderna hanteras separat från överklagandena av detaljplanen.

Kulturvärden

Frågan om kulturminnesskydd för Pyttebron har prövats och då inte bedömts lämplig då brokonstruktionen i sig inte har något bevarandevärde, även om den har ett värde som historieberättare om kommunens utveckling. En arkitektävling för att ersätta Pyttebron har genomförts och flera förslag som ska knyta an till platsens historia har tagits fram. De gamla brofästena ska bevaras. Avseende övriga

kulturvärden i området så kommer inte de att påverkas av genomförandet av detaljplanen.

Strandskydd

Länsstyrelsen har tidigare blandat ihop begrepp och har i senare yttrande inte haft något emot att kommunen upphäver strandskyddet för att tillgodose allmänna intressen.

Naturvärden

Kommunen har tagit fram en naturvärdesinventering för att kartlägga områdets naturvärden. Det är bara en liten del av området med stora naturvärden som planläggs för gata och resten planläggs som natur eller ligger utanför planområdet och påverkas därför inte av detaljplanen. För att minska påverkan på naturvärdena ska död ved och fällda träd placeras på lämpliga platser. Skyddsvärda träd skyddas genom planbestämmelser. Kommunen arbetar också aktivt med återplantering.

Inga naturvårdsarter utöver fladdermöss har påträffats. För att minska påverkan på fladdermössen har förslag på ljussättning och återplantering tagits fram i utredningen. Det pågår även ett arbete med att minska påverkan på fladdermössen genom anpassad ljussättning.

Formalia

Efter planens antagande har det visat sig att samrådiskungörelsen och granskningsutlåtandet efter den andra granskningen inte anslagits på kommunens digitala anslagstavla. Handlingarna har dock skickats ut på i övrigt föreskrivet sätt och funnits tillgängliga på kommunens hemsida och kommunens fysiska anslagstavla. Kommunen har i ärendet i övrigt gjort långt mer än vad som krävts för att ge medborgarna möjlighet att ta del av detaljplanen genom annonser i lokaltidningar, på uppmonterade kuber och i skyltfönster längs gågatan, samt genom flera filmer som kommunen publicerat. Utskick har även skickats direkt till över 350 sakägare och intressenter kontinuerligt under planprocessen. Informationen har fått mycket spridning och PBL:s krav på medborgarinflytande har uppfyllts.

Kommunen har i övrigt hänvisat till samrådsredogörelsen och granskningsutlåtandet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten, det så kallade kommunala planmonopolet. Det är kommunen själv som, inom vida ramar, avgör hur marken ska användas inom den egna kommunens gränser. Vid planläggningen ska enligt 2 kap. 1 § PBL både allmänna och enskilda intressen beaktas.

Enligt 2 kap. 2 § PBL ska planläggning syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning.

Enligt 2 kap. 3 § PBL ska planläggning med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter främja bl.a. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder, en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper, samt bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Enligt 2 kap. 6 § PBL ska bebyggelse vid planläggning utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bland annat stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan, skydd mot trafikolyckor och andra olyckshändelser samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

Av 2 kap. 9 § PBL framgår att planläggning av markområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk inte får ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket kan medföra sådan påverkan på omgivningen

som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Av 3 kap. 2 § PBL framgår att en översiktsplan ska ange den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen, ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande men har en vägledande betydelse. Avviker ett förslag till detaljplan från översiktsplanen finns det särskilda regler om förfarandet, exempelvis ska det av kungörelse av planförslaget framgå om detaljplanen avviker från översiktsplanen (5 kap. 11 c-d §§ och 5 kap 18–19 §§ PBL). Det finns alltså inget hinder mot att en detaljplan antas i strid mot översiktsplanen så länge som sakägare och myndigheter görs uppmärksamma på när kommunen ändrar sin planeringsinriktning och skälen till det (se prop. 1985/86:1 s 618).

Av 4 kap. 17 § PBL framgår att en kommun får upphäva strandskyddet enligt 7 kap. MB för ett område, om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset. Bestämmelserna i 7 kap. 18 c–18 g §§ MB ska tillämpas på detaljplanebestämmelser om upphävande av strandskydd.

Av 4 kap. 30-33 §§ och 5 kap. 8 § PBL framgår vad en detaljplan ska innehålla och det s.k. tydlighetskravet.

Enligt 4 kap. 36 § första stycket PBL ska detaljplanen vara utformad med skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande.

Av 5 kap. 11 och 11 d §§ PBL framgår att kommunen ska anslå en kungörelse om samråd på kommunens anslagstavla.

Av 5 kap. 19 § PBL framgår att kommunen ska anslå en underrättelse om samrådsredogörelse enligt 5 kap. 18 § PBL på kommunens anslagstavla.

Enligt 5 kap. 24 § första stycket PBL, i dess lydelse före den 2 augusti 2021, skulle kommunen så snart som möjligt skicka granskningsutlåtandet eller ett meddelande om var det finns tillgängligt till dem som inte har fått sina synpunkter tillgodosedda. Bestämmelsen är numera ändrad så, att kommunen även på sin anslagstavla ska anslå en underrättelse med information om var granskningsutlåtandet finns tillgängligt. Detta framgår av lagen (2021:785) om ändring i plan- och bygglagen (2010:900). Enligt punkt 2 av övergångsbestämmelserna till den lagen gäller dock äldre bestämmelser fortfarande för ärenden om detaljplaner som påbörjats före ikraftträdandet den 2 augusti 2021.

Av 8 kap. 9 § kommunallagen (2017:725), i dess lydelse från och med den 1 januari 2020, framgår att varje kommun ska ha en anslagstavla på sin webbplats. Anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen.

Av 3 kap. 6 § första stycket framgår att mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas. I andra stycket anges att områden som är av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövärden eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Av 7 kap. 13 § MB framgår att strandskydd gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt

1. trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
2. bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Av 7 kap. 15 § MB framgår att inom ett strandskyddsområde får inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Av 7 kap. 18 c § MB framgår att som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse

Av 7 kap. 18 g § MB framgår att i fråga om strandskydd som har upphävts för ett område genom en bestämmelse i en detaljplan enligt PBL eller för ett område som har avsetts att omfattas av en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt samma lag gäller strandskyddet åter, om

1. området upphör att omfattas av detaljplanen eller områdesbestämmelserna, eller
2. detaljplanen eller områdesbestämmelserna ersätts med en ny detaljplan

Av 1 § klimatlagen (2017:720) framgår att lagen är tillämplig på regeringens klimatpolitiska arbete.

Prövningsram

Vid överprövning av ett kommunalt beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan ska enligt 13 kap. 17 § PBL den myndighet som prövar överklagandet endast pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som annars framgår av omständigheterna. Om domstolen vid en prövning finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet som huvudregel upphävas i sin helhet, annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Delvis upphävande eller ändringar av beslutet får endast göras om kommunen har medgett det eller om det är fråga om ändringar av ringa betydelse.

Som angivits ovan är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Det innebär att det är kommunen som har beslutanderätten över vad och hur det ska planläggas inom den egna kommunen, under förutsättning att planläggningen i handläggning och innehåll följer gällande lagstiftning. Stor vikt ska därför tillmätas de lämplighetsbedömningar som görs av kommunen.

Domstolen är därför förhindrad att pröva sådant som inte ingår i det ursprungliga beslutet och kan t.ex. inte ta ställning till alternativa förslag till bestämmelser eller markanvändning som inte ingår i beslutet om den antagna detaljplanen.

Det är i första hand länsstyrelsen som enligt 11 kap. 10 § PBL ska pröva om en detaljplan följer bestämmelserna om riksintressen, miljökvalitetsnormer, strandskydd, människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor eller erosion. I målet har Länsstyrelsen i Skåne län beslutat att inte överpröva detaljplanen enligt bestämmelserna i 11 kap. 10 § PBL. Detta innebär bland annat att länsstyrelsen, i egenskap av regional planmyndighet, inte funnit anledning att befara att planen är olämplig i någon ovanstående sakfråga. Mark- och miljödomstolen är dock inte bunden av länsstyrelsens utlåtande. I samband med

överklagande prövas därför främst om underlaget för bedömningarna varit godtagbart.

Flera klaganden har anfört skilda skäl för sina överklaganden som innebär att detaljplanen är onödig eller olämplig samt att dess syften skulle kunna nås på andra – mer lämpliga – sätt. Mark- och miljödomstolen kan dock inte pröva om en detaljplan över huvud taget är befogad eller om detaljplanen getts en ändamålsenlig utformning, så länge inte beslutet strider mot någon rättsregel. De frågor som mark- och miljödomstolen har att pröva i enlighet med 13 kap. 17 § PBL är således klagandens invändningar om buller, vibrationer, insyn, ljusstörningar, geotekniska förutsättningar, kulturmiljön, stadsbilden, naturvärden, strandskydd, påverkan på riksintressen, om planen strider mot barnkonventionen, kommunens översiktsplan eller andra kommunala beslut och kommunens formella handläggning av ärendet.

Domstolens bedömning

Den nu gällande detaljplanen anger att majoriteten av det beslutade planområdet idag är planlagt som järnvägsområde samt område där bara byggnader som har samband med järnvägstrafik får byggas. Stadsplanen föreskriver alltså inte att området som ska tas i anspråk för väg ska vara grönområde, rekreation eller liknande, utan att området i övervägande del får användas för trafikändamål.

Buller

Som angetts ovan är det i första hand länsstyrelsen som har att bedöma om bebyggelse eller byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet utifrån den förväntade bullerökningen, och länsstyrelsen har valt att inte överpröva kommunens beslut. Eftersom det finns avvikelser mellan den bullerutredning som presenterats och de planbestämmelser som angetts så finner mark- och miljödomstolen ändå skäl att gå in närmare på bullerfrågan.

Totalt ska enligt plankartan sju bullerskydd uppföras. Höjden ska vara 2,5 meter, förutom på Spårgatan vid fastigheterna Asken 6 och Plommonträdet 1 där höjden ska vara 2,0 meter. Av planbeskrivningen framgår att höjden ska mätas över

anslutande marknivå. Det framgår inte av plankartan eller av planbeskrivningen hur den anslutande marknivån förhåller sig till vägbanan, mer än att vägbanan kommer att höjas för att undvika översvämningrisk.

Av den bullerutredning som kommunen genomfört framgår bland annat att utredningen utgått från att höjden för bullerskärmarna är 2,5 meter över vägbanan, förutom vid fastigheterna Asken 6, Asken 7 och Plommonträdet 1 där den utredda höjden är 3,0 meter. Enligt plankartan föreskrivs en höjd på bullerskärmarna om 2,0 meter vid Asken 6 och Plommonträdet 1. Inget bullerskydd finns vid Asken 7, vars fastighetsgräns ligger utanför planområdet. Det innebär att det saknas utredning om vilken bullerpåverkan dessa fastigheter kommer att drabbas av med nu aktuell höjd för bullerskyddet. Utredningen visar att bullret vid de fastigheterna med bullerskärm på 3,0 meter kommer att överskrida riktlinjerna. Bullerutredningen anger vidare att fasadnära åtgärder är nödvändiga på 15 fastigheter för att uppfylla riktvärdena för buller, varav Asken 6 och Plommonträdet 1 är två av dessa. Att det saknas utredning som visar i vilken grad en lägre nivå på bullerskärmar kommer påverka närliggande bostadshus får anses vara en sådan allvarlig brist enligt 4 kap. 32 § PBL att detaljplanen av den anledningen ska upphävas.

Detaljplanen är utformad på det sätt att den nya vägen går från väster vid korsningen mellan Havsbadsvägen, Spårgatan och Reningsverksvägen, till öster vid korsningen mellan Östergatan och Klippanvägen. Någon annan förändring på Spårgatan utöver att dess östra del ingår i planområdet med ca 15 meter som gatumark är inte tänkt att ske genom den aktuella planen. Mark- och miljödomstolen bedömer därför att trafiken på Spårgatan inte kan förväntas att öka vid ett genomförande av planen. Även om det, som klaganden anfört, pågår fler planprocesser för anslutande områden bedömer mark- och miljödomstolen att dessa inte ska tas i beaktande i detta hänseende eftersom den aktuella detaljplanen är så pass självständig att den kan genomföras även utan att andra planer för nya vägar i närområdet genomförs. Eventuella olägenheter som kan drabba klaganden på grund av andra framtida detaljplaner får prövas separat.

Avseende buller på fastigheten Tallen 8 (förskola) framgår att bullerskydd om 2,5 meter ska sättas upp mot vägen, samt inom ett skyddsområde med en längd av ca 20 meter direkt öster om fastigheten. Enligt bullerutredningen kommer riktvärdena avseende buller därmed att klaras för förskolan.

När det därefter gäller frågan om de boende kan tillförsäkras en god inomhusmiljö utifrån bullerpåverkan råder det olika meningar mellan parterna om det är möjligt att, genom fasadnära åtgärder, innehålla Folkhälsomyndighetens riktvärden inomhus. Bullerutredningen föreslår fasadnära åtgärder i form av fönster-, dörr och ventilationsåtgärder, vilket kommunen har angett ska ingå i kostnadsberäkningarna för projektet. Inventering ska genomföras i samband med byggnation. Många klaganden anser att åtgärderna inte är tillräckliga, att åtgärder borde vidtas innan byggnation, eller att de inte går att genomföra och att man samtidigt kan bibehålla kulturvärdena i området.

Kommunen har angett att den kommer ansvara för kostnaderna för fasadnära åtgärder för att säkerställa goda bostadsmiljöer med hänsyn till trafikbuller. Med hänsyn till att domstolen anser att eftersom beräkningen av bullerpåverkan på omgivningen är bristfällig blir kommunens uppskattningar av nödvändiga åtgärder i motsvarande grad ofullständig. Det är därför inte säkerställt hur planen ska genomföras, vilket strider mot 4 kap. 33 § PBL.

Avseende om kulturvärdena i området kan bibehållas trots att fasadnära åtgärder förutsätts finns det ingen utredning i frågan. Det finns enligt praxis (se ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 30 juni 2022 i mål P 6338-21) stora möjligheter att åstadkomma en ordentlig sänkning av bullernivån inomhus även i ett byggnadsminnesförklarat hus och därmed godtagbar inomhusmiljö som uppfyller Folkhälsomyndighetens bullerkrav. I det aktuella målet har det inte framkommit att något hus är byggnadsminnesförklarat eller har en annan liknande skyddsstatus avseende kulturvärden, men det finns några bostadshus med utpekade kulturmiljövärden som kommer att påverkas och behöva fasadnära åtgärder. Mark- och miljödomstolen gör i de fallen bedömningen att ljuddämpande åtgärder inte nödvändigtvis behöver

påverka en byggnads yttre utformning eller detaljer på ett avgörande sätt. Det finns dock inte någon utredning som visar att det skulle vara möjligt.

Frågan om påverkan från buller ska i första hand prövas av länsstyrelsen. Mark- och miljödomstolen bedömer att den bullerutredning som genomförts ger tillräckligt underlag för att bedöma frågan om bullerpåverkan på enskilda. Även om planen innebär påverkan på närboende gör mark- och miljödomstolen bedömningen att planen, genom de åtgärder som framgår av plankartan och bullerutredningen, inte medför sådana betydande olägenheter att den strider mot 2 kap. 9 § PBL. Det finns därför inte skäl att upphäva planen på den grunden. Det framgår dock inte att föreslagna bullerskydd är tillräckliga eller att åtgärder på byggnader med höga kulturvärden går att genomföra utan att det påverkar kulturvärdena negativt, vilket strider mot kravet på tydlighet i 4 kap. 32 § PBL. Det finns därför skäl att upphäva detaljplanen av det skälet.

Vibrationer

Klaganden har angett att det saknas utredning om vibrationer som kommer att uppstå vid byggandet av vägen och på grund av den ökade trafiken. Domstolen konstaterar att det av undersökningen till planen framgår att vibrationer från vägen kan komma att uppkomma vid ett genomförande av planen. Någon särskild utredning i den frågan finns dock inte. Med tanke på att området redan är planlagt för järnvägsändamål är vibrationer från trafik på platsen något som omgivningen haft att räkna med, och då länsstyrelsen ansett att planen inte blir olämplig i fråga om människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor eller erosion finns inte skäl att upphäva planen på den grunden.

Naturvärden

Klaganden har bl.a. gjort gällande att detaljplanen inte är förenlig med naturvärden på platsen samt förutsätter att tillstånd till åtgärder i vatten ges i dom.

Det finns inte något formellt krav på att t.ex. dispens enligt biotopskyddsbestämmelserna ska finnas innan en detaljplan antas. Däremot förutsätter ett

effektivt förfarande i situationer där särskilda skydds- eller bevarandeområden kan komma att aktualiseras att underlaget i planärendet på ett fullgott sätt belyser dessa frågor. Om frågan om dispens enligt 7 kap. 11 § andra stycket MB tas upp först sedan övriga prövningar slutförts finns en risk att någon verklig prövning i dessa delar inte kommer till stånd. Som en allmän princip gäller att en detaljplan måste fungera självständigt på ett sådant sätt att det ska framgå av planen att de olika behov som den genererar kan lösas och genomföras. Avsaknaden av en nödvändig dispens från t.ex. biotopskyddsbestämmelserna får betydelse för bedömningen av möjligheten att genomföra detaljplanen. Avgörande för planens självständighet och funktion är i denna situation huruvida det gjorts sannolikt att en dispens kan fås. (Se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 6 februari 2020 i mål P 6691-18).

Skyddade arter och biotoper

Av fladdermusinventeringen framgår bl.a. följande. Det finns inom planområdet flera fladdermusarter. Aktiviteten var betydligt större vid ån än vid den nuvarande gångvägen. Planområdet är en liten del av fladdermössens habitat som ska ses som en helhet där det är viktigt att bibehålla flygvägar. Arten brunlångöra är rödlistad och är särskilt känslig för ljusföroreningar och även övriga arter kommer att få mindre tillgång till föda då antalet insekter kan komma att minska. Den befintliga stigen är redan upplyst av gatlampor, men ljusföroreningarna väntas öka när även biltrafik blir möjlig. För att begränsa påverkan är det viktigt att bl.a. behålla växtlighet som skyddar ån från ljusföroreningar.

Inom området har flera träd bedömts skyddsvärda. Inom området har bl.a. alsumpskog samt lövskog vid Rönne å bedömts ha påtagligt naturvärde.

Länsstyrelsen har i granskningsyttrande bl.a. påmint kommunen om att detaljplanen är beroende av ansökningar om dispens från art- och biotopskydd. Kommunen har i sitt granskningsutlåtande anfört att några ansökningar inte behövs. I planbeskrivningen har anförts att förslaget ämnar inverka så lite som möjligt på områdets naturvärden.

I detaljplanen har flera naturvårdsträd inom planområdet getts skydd genom planbestämmelse; trädet får endast fällas om det är sjukt eller utgör en säkerhetsrisk. Fladdermöss är skyddade enligt 4 a § artskyddsförordningen (2007:845). Det är därmed förbjudet att bl.a. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser. Dispens kan ges enligt 14 § artskyddsförordningen. I planbeskrivningen har anförts att flera åtgärder ska vidtas för att behålla Rönne å som en grön och mörk led för fladdermöss. Åtgärderna är bl.a. begränsning av belysning, skydd mellan väg och vatten i form av träd, buskage och/eller bullerplank. Av plankartan framgår emellertid inte att något bullerplank eller annat skydd ska uppföras mot ån. Enligt planbeskrivningen kommer, där den nya vägen strax öster om korsningen till Reningsverksvägen går nära Rönne å, befintlig vegetation fällas och hela partiet bli öppet mot ån och hårdgjort.

Det kan naturligtvis ifrågasättas om det aktuella planområdet omfattar sådana områden eller platser, som träffas av förbuden i 4 a § artskyddsförordningen. Enligt domstolens mening och med beaktande av länsstyrelsen uppfattning är det dock inte visat att så inte är fallet. Den utredning som ligger till grund för detaljplanen utgår ifrån att dispens inte behövs, och är inte tillräcklig för bedömning om dispens kan ges. Vid naturvärdesinventeringen identifierades fem naturvärdesobjekt, i huvudsak löv- och ädellövskog. Dessa kan inte antas omfattas av områdesskydd enligt förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m.

Vatten

Av planbeskrivningen framgår bl.a. följande. Kommunen har bedömt att stabilitetsåtgärder är erforderliga längs med slänten närmast Rönne å. Spontning kommer att ske mellan gatan och vattendraget, och kommunen har bedömt påverkan på vattendraget som låg. För att säkerställa fortsatt skydd mot erosion föreslås att det befintliga erosionsskyddet ska restaureras, då detta idag är i dåligt skick och riskerar att förstöras. För upprustning av erosionsskydd och spontning kommer en ansökan om vattenverksamhet att krävas, som ansöks i samband med genomförande. Dessutom kommer befintliga brofundament att tas bort. Kommunen har utgått ifrån att arbetena behöver tillstånd enligt 11 kap. MB.

När det gäller vattenkvalitet har kommunen i planbeskrivningen bl.a. anfört följande. Den nya bron kommer inte ha några fasta konstruktioner inom vattenområdet och bedöms därför inte påverka vattenkvaliteten eller vattendraget i övrigt. I samband med byggnation kommer de befintliga brostöden att tas bort, vilket kan resultera i temporär grumling. Detta ska hanteras i samband med anmälan om vattenverksamhet, vilket kommer krävas innan byggnation startar. Den nya bron bedöms inte påverka möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna. Förstärkningsåtgärderna inom vattenområdet i planområdets norra del bedöms inte heller påverka miljökvalitetsnormerna. Detta eftersom åtgärderna inte kommer ske i direkt anslutning till vattendraget och erosionsskyddet i slänten förstärks. Fisk- och musselvatten finns inom planområdet i form av Rönne å. Om- och tillbyggnaden av bron kan ske utan påverkan på vattenkvaliteten i Rönne å.

Länsstyrelsen i Skåne län har under granskningen – med hänvisning till miljökvalitetsnormen för vatten – anfört att planens antagande behöver invänta den vattendom som behövs för utreda och föreslagna förstärkningsåtgärder av Rönne å och den eventuella vattendom som kan komma att behövas utifrån brons slutliga konstruktion och utformning.

Den miljökonsekvensbedömning som ligger till grund för detaljplanen har begränsats till miljöpåverkan genom påverkan på stadsbild, buller och rekreation. Miljöpåverkan avseende vatten har inte ansetts vara betydande, och behandlas därför enbart genom bedömning av miljökvalitetsnormer för vatten. Övrig utredning är inte tillräcklig för att bedöma att tillstånd enligt 11 kap. MB till erforderlig verksamhet som berör vatten kan ges.

Mark- och miljödomstolen bedömer sammanfattningsvis att utredningen inte är tillräcklig för att bedöma om detaljplanen med hänsyn till dess påverkan på artskydd och miljökvalitet kan genomföras. Mot denna bakgrund bedömer mark- och miljödomstolen att den aktuella detaljplanen inte kan anses fungera självständigt och att det därmed föreligger hinder mot dess genomförande.

Kulturvärden

Av yttrandet från regionmuseet i Kristianstad från 2010 framgår att Pyttebron är en pionjärsbro som består av fackverk med stående parabelbågar i ett spann. Konstruktionen började allmänt användas under senare delen av 1800-talet och innebar ett ingenjörsmässigt genombrott. Det finns inga större konstruktionsmässiga skillnader mellan fackverksbroarna som avsågs för tågtrafik, respektive landsvägstrafik. I ett nationellt perspektiv saknar Pyttebron större betydelse då en hel del broar av samma konstruktion finns bevarade. I landskapet finns bara några enstaka kvar och det vore motiverat att byggnadsminnesförklara Pyttebron.

Länsstyrelsen har valt att inte överpröva detaljplanen. I samrådsyttrande har länsstyrelsen anfört att planen inte rör riksintresse för kulturmiljövård. Vidare anför länsstyrelsen att myndigheten prövat om Pyttebron ska byggnadsminnesförklaras, men avslagit begäran då bron inte bedömts uppfylla kraven på synnerligen märklighet som krävs för att kunna förklaras som byggnadsminne.

Mot bakgrund av vad länsstyrelsen anfört i samrådsyttrande samt vad som framkommit i övrigt finner mark- och miljödomstolen att planen inte ska upphävas på grund av att Pyttebron måste rivas vid ett genomförande av detaljplanen.

Stadsbild

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen kommer stadsbilden att försämras då ett naturområde i stor del byts ut mot en trafikerad väg och då bullerskydd kommer uppföras i form av visuella skärmar mellan gatan och bebyggelsen. Planen kan även medföra möjligheter att tillföra nya värden till stadsbilden i form av den nya bron. Planen bedöms som helhet medföra stora negativa konsekvenser för stadsbilden.

Även om planen medför stora negativa konsekvenser för stadsbilden bedömer mark- och miljödomstolen att planen inte strider mot 2 kap. 3 § eller 6 § PBL. Vid den bedömningen har domstolen fäst stor vikt vid kommunens rätt att planlägga

mark och styra utvecklingen i kommunen, samt att området redan är planlagt för trafikändamål.

Geoteknik

Som angetts ovan är det i första hand länsstyrelsen som har att bedöma om bebyggelse eller byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till risken för olyckor eller erosion. Det är därmed länsstyrelsen som främst har att ta ställning till om den geotekniska undersökningen är tillräcklig för att bedöma risken för olyckor m.m. kopplade till bristande geoteknisk undersökning.

Av den geotekniska undersökningen framgår bland annat följande. Ett relativt stort område har omfattande stabilitetsproblem för den planerade anläggningen. Problem finns särskilt utanför fastigheten Ängelholm 3:29 där en stödmur inte bedöms vara tillräcklig för att lösa stabilitetsproblemet. Längre västerut är en 3 meter stödmur tillräcklig för att undvika risk för skred m.m. Spontning eller anläggande av bankpålar har angetts som möjliga lösningar där förstärkningsåtgärder bedöms krävas. Beräkning av spont ner till -3 meter med tjocklek om 0,3 meter har gett godkända resultat. Av planbeskrivningen framgår att kommunen planerar för att anlägga spontar mellan gatan och ån, samt restaurera befintligt erosionsskydd. Spont kommer att anläggas ner till -3 meter med en tjocklek på 0,3 meter. I de fall det inte räcker med spontning rekommenderas pålning av vägen i kritiska sektioner.

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl att betvivla de geotekniska undersökningarna. Kommunen har föreslagit åtgärder i enlighet med beräkningarna. Mark- och miljödomstolen bedömer därför att kommunen genomfört erforderliga geotekniska undersökningar och att det inte finns skäl att upphäva detaljplanen på den grunden.

Klimat

Klimatlagen som klaganden hänvisat till avser endast regeringens klimatpolitiska arbete och reglerar inte kommuners arbete.

Mark- och miljödomstolen bedömer att inte heller i övrigt har detaljplanen en sådan påverkan på klimatet att den ska anses strida mot reglerna i PBL och MB. Planen ska därför inte upphävas på den grunden.

Strandskydd

Kommunen har genom planbestämmelse upphävt strandskyddet med stöd av 4 kap. 17 § PBL. Planområdet ligger inom 100 meter från stranden och strandskyddet återinträder när gällande detaljplan upphävs och ersätts med en ny. I planförslaget finns därför en planbestämmelse som innebär att strandskyddet upphävs på nytt. Flera av de klagande har hävdade att det inte finns tillräckliga skäl för att strandskyddet ska upphävas eller för att bevilja dispens.

I en detaljplan får kommunen upphäva strandskyddet för ett område om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset. Bestämmelserna i 7 kap. 18 c–18 g §§ MB ska tillämpas på detaljplanebestämmelser om upphävande av strandskydd. Kommunen har gjort gällande att strandskyddet upphävs för att tillgodose det allmänna intresset att möjliggöra en trygg och säker utveckling av stadsmiljön i Ängelholms centrala delar.

I planbeskrivningen har anförts bl.a. följande. Kommunen har sedan tidigare utrett olika möjligheter för att bland annat minska trafiken på gatorna i tätorten och förbättra kommunikationen till havet och de bostadsområden som planeras väster om Rönne å. En övergripande utredning togs fram i samband med Trafikplan 2011–2020 samt en fördjupad utredning 2017 för det som kallas ”Västra Länken”. En sträckning över Pyttebron har sammantaget bedömts vara det alternativ som är mest fördelaktigt. Under 2016 togs en utredning fram för att utreda alternativa lösningar till Klippanvägens förlängning för att främst avlasta trafik från gatorna i centrum, i första hand trafiken över Nybron. Utredningen tittade på totalt åtta olika alternativ, samt kombinationer av de olika alternativen. Den gemensamma nämnaren av alla alternativen var att de byggde på nya kopplingar väster om Rönne å, både i söder och i norr. De nya vägarna skulle innebära att trafik tillförs på platser som idag har

ingen eller liten trafikbelastning, samt skulle innebära att stora mängder träd skulle behöva fällas. Samtliga alternativ utreddes med en trafikberäkning för att se hur effekten på Nybron blev. Det alternativ som gav bäst effekt var en förbindelse i norr vid Varvsvägen samt en förbindelse i söder vid Boställsgatan. En sådan ny trafiklösning skulle minska trafiken på Nybron med ca 4 300 fordon per dygn och beräknades kosta ca 214 miljoner kronor. Detta kan då jämföras med alternativet Klippanvägens förlängning som beräknades minska trafiken på Nybron med ca 7 000 fordon per dygn och till en kostnad på runt 100 miljoner kronor.

Tätortsutveckling och infrastrukturanläggningar är exempel på allmänna intressen som kan motivera att strandskydd upphävs (se prop. 2008/09:119 s. 106). Det ska då vara fråga om att ge långsiktiga fördelar för samhället.

Länsstyrelsen har som nämnts ovan beslutat att inte överpröva kommunens antagandebeslut enligt 11 kap. 10 § PBL. Länsstyrelsen har således bedömt att beslutet inte kan antas innebära att strandskydd enligt 7 kap. MB upphävs i strid med gällande bestämmelser. Mot denna bakgrund samt då infrastrukturanläggningar såsom en större gata är ett angeläget allmänt intresse, finner mark- och miljödomstolen att det inte finns anledning att frångå länsstyrelsens bedömning att beslutet inte kan antas innebära att strandskydd upphävs i strid med gällande bestämmelser. Vad klagandena anfört i denna del utgör därför inte skäl att upphäva beslutet att anta detaljplanen.

Översiktsplan

Kommunens översiktsplan är inte bindande men har vägledande betydelse för efterföljande rättsverkande beslut. Av översiktsplanen ska grundragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden framgå, och översiktsplanens innebörd och konsekvenser ska kunna utläsas utan svårighet. Enligt 4 kap. 33 § första stycket 5 PBL ska, om ett detaljplaneförslag avviker från översiktsplanen, avvikelsen och skälen till denna redovisas i planbeskrivningen. Vidare ska, enligt PBL, av kungörelsen av planförslaget bl.a. framgå om förslaget avviker från översiktsplanen.

I kungörelsen av samrådet för detaljplaneförslaget har angetts att syftet är att pröva möjligheten att uppföra en ny väg för att koppla nuvarande Klippanvägen med havsbadsvägen och den nya järnväggsgatan samt att förslaget följer översiktsplanens intentioner. Frågan är dock om förslaget avviker från översiktsplanen som sådan.

Kommunfullmäktige antog den 28 augusti 2017 Översiktsplan 2035 som vann laga kraft den 25 september 2017. Översiktsplanen består av två delar samt karta. Den första delen behandlar i huvudsak en *vision för fysisk utveckling, övergripande mål om hållbar utveckling* samt *strategier med ställningstaganden som beskriver hur detta ska uppnås*. I översiktsplanen anges bl.a. att närhet till grönområden ska värnas och att man ska ge goda förutsättningar för biologisk mångfald. Planen innehåller flertalet uttalanden om värden av närhet till centralt belägna grönområden m.m. som anger att nuvarande användning av området är något positivt.

På översiktsplanens plankarta är Rönne å markerad med markanvändningen ”Gröna stråk”. Markeringen är utförd genom jämbred färgmarkering och man kan inte närmare avgöra gränserna för den planerade markanvändningen i förhållande till det område som omfattas av nu aktuell detaljplan. Planområdet för detaljplanen sträcker sig emellertid i den nordvästra delen fram till en förhållandevis smal del av Rönne å. Mark- och miljödomstolen utgår därför ifrån att förslaget delvis avser mark som omfattas av *Gröna stråk*.

I översiktsplanen anförs bl.a. följande om ”gröna och blå stråk”. De ekologiska värdena ska bibehållas och förstärkas genom att beakta de sammanhängande stråken som värnar den biologiska mångfalden. Tätorternas grönska behöver förbindas med omgivande landskap. Kommunen prioriterar en utveckling av miljön längs vattendrag och tillgängligheten längs med kusten. Det stärker områdets kvaliteter och bidrar till attraktiva boendemiljöer och en biologisk mångfald. Gröna sammanhängande stråk ska gynnas.

Enligt översiktsplanen medges således vad gäller *Gröna stråk* skiftande mark-användningar inom tämligen vida ramar, så länge ekologiska värden bibehålls och förstärks samt tätortens grönska förbinds med omgivande landskap. Enligt domstolens mening innebär översiktsplanen dock inte att område avsett för *Grönt stråk* inkluderar anläggande av infrastruktur. Förslaget avviker därmed från översiktsplanen, vilket borde framgått av kungörelsen. Det är en brist i förfarandet att så inte har skett.

Kungörelse av samråd

Kommunen beslutade om samråd den 17 november 2020. Det är ostridigt att kommunen inte anslagit samrådiskungörelsen på kommunens digitala anslagstavla. Kommunen har därmed inte uppfyllt kommuniseringskraven enligt 5 kap. PBL.

Eftersom utrymmet för materiell överprövning av en detaljplan är begränsat finns det, enligt avgöranden från Mark- och miljööverdomstolen, skäl att ställa förhållandevis stränga krav på den formella handläggning som föregår antagandebeslutet. Detta gäller särskilt i de delar som syftar till att berika beslutsunderlaget med synpunkter från berörda intressenter i den typen av bedömningsfrågor som inte kan bli föremål för någon egentlig överprövning i domstol (se t.ex. MÖD 2019:4).

Denna brist i handläggningen kan ha haft betydelse för sakägares möjlighet att bevaka sin rätt och att framföra synpunkter till de förtroendevalda beslutsfattarna, vilket i sin tur kan ha haft betydelse för beslutet att anta detaljplanen.

Mark- och miljödomstolen har ovan bedömt att detaljplaneförslaget avviker från översiktsplanen vilket borde ha framgått av samrådiskungörelsen.

Kommunens invändning om att kommunens handlande i övrigt har gett medborgarna tillfälle att yttra sig och följa med i processen förtar inte det strikta krav på kommunikering som lagen föreskriver. Eftersom bristen i handläggningen kan ha haft betydelse för sakägares möjlighet att bevaka sin rätt och att framföra

synpunkter till de förtroendevalda beslutsfattarna, vilket i sin tur kan ha haft betydelse för beslutet att anta detaljplanen, ska planen upphävas.

Enligt de bestämmelser som är tillämpliga är det inte något krav att granskningsutlåtandet ska anslås. Det förhållandet att så inte skett utgör inte någon grund för att upphäva detaljplanen.

Kommunens utredningar i övrigt

Mark- och miljödomstolen anser att det inte framkommit något i övrigt som visar att underlaget inför kommunens beslut varit bristfälligt. Det har inte heller framkommit andra brister i handläggningen som kan anses ha inverkat på det beslut som nu prövas. Vad klagandena anfört i dessa delar utgör således inte grund för att upphäva beslutet att anta detaljplanen.

Påverkan på enskilda

Den nu gällande detaljplanen anger att majoriteten av det beslutade planområdet idag är planlagt som järnvägsområde där bara byggnader som har samband med järnvägstrafik får byggas. Planen föreskriver alltså inte att området som ska tas i anspråk för väg ska vara grönområde, rekreation eller liknande.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att området ligger i centrala Ängelholm. Boende i tätbebyggda områden har att räkna med att bebyggelsen i området förändras över tid. Det gäller även stadsnära grönområden. Mark- och miljödomstolen ifrågasätter inte att genomförandet av detaljplanen kan komma att medföra vissa olägenheter för närboende. Den bullerutredning som kommunen utfört tillsammans med föreslagna bullerbegränsande åtgärder visar dock inte entydigt att det inte kan förväntas bli en betydande olägenhet för enskilda.

Riksintressen

Planområdet ligger inom område för riksintresse för friluftsliv och naturvård. Som framgått ovan är det i första hand länsstyrelsen som har att bedöma om en detaljplan ska upphävas med hänsyn till riksintressen, vilket länsstyrelsen inte gjort i det här

fallet. Mark- och miljödomstolen finner ingen anledning att göra någon annan bedömning, varför planen inte ska upphävas av den anledningen.

Övrigt

Vad klagandena i övrigt anfört medför enligt mark- och miljödomstolen inte skäl att upphäva detaljplanen.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen bedömer att det finns grund för att upphäva den antagna detaljplanen med hänsyn till formella brister samt med hänsyn till begränsningar i de utredningar som ligger till grund för beslutet om antagandet. Överklagandena ska därför bifallas.

Med hänsyn till denna utgång saknas skäl att företa syn på platsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (MMD-02)

Överklagande senast den 21 februari 2024.

Magnus Hansson

Jonas T Sandelius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Magnus Hansson, ordförande, och tekniska rådet Jonas T Sandelius. Föredragande har varit tingsnotarien Jacob Gilbertsson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.